

MEZENAGO

GIDA PRAKTIKOA: NOLA SORTU ERAKUNDE BAT ARTE ESZENIKOEN SEKTOREAN

Ideiatik erregistrora:
Oinarrizkoa sortzen ari diren
artistentzat

Sarrera

Ikuskizun bat aurkezteko, teknikariak kontratatzeke edo diru-laguntzak jasotzeko, artistak pertsona fisiko gisa jarduteari utzi eta erakunde juridiko bat sortu behar du. Dokumentu honek forma juridikoen aukeren eta Frantziako lehen izapide administratiboen bidez gidatzen du.

1. Forma juridikoa aukeratzea: Konparatiboa

Egitura aukeratzea zure proiektuaren menpe dago: kolektibo bat, konpainia independente bat edo zerbitzuak emateko jarduera bat da?

Estatutua	Aproposa...	Abantailak	Eragozpenak
Irabazi-asmorik gabeko elkarteak	Diru-laguntzen bila dabiltzan taldeak eta konpainiak	Laguntza publikoak eskura izatea, interes gabeko kudeaketa, sektorearen sinesgarritasuna	Gutxienez 2 pertsona behar ditu (zuzendaritza-batzordea), irabazi-asmorik gabekoak.
Mikroenpresa	Artistak-zerbitzu emaileak, autonomoak, gastu gutxikoak	Sinpletasun maximoa, gastu kalkulatuak fakturazio errealaren gainean.	Gastuak kendu gabe (eszenografia, jantziak), fakturazio mugak.
Sozietatea (SASU/EURL)	Asmo komertzial handiko proiektuak	Ondarearen babesa, bankuen sinesgarritasuna.	Tramite neketsuak, kontabilitate kostu handiak.

Aditu-kontseilua: konpainia gazteen % 90 **elkarte** gisa hasten dira. Diru-laguntzak jasotzeko eta hasierako kapitalik gabeko proiektu artistiko bat egituratzeko modurik malguena da.

2. Izena emateko prozesua (urratsez urrats)

2023az geroztik, sozietateak eratzeko izapide guztiak **INPIren Leihatila Bakarraren** bidez egiten dira (formalites.entreprises.gouv.fr).

Pauso A: Elkaratearentzat

1. **Estatutuen idazketa:** Definitu helburu soziala (adibidez: «Zuzeneko ikuskizunen sorrera eta hedapena»), egoitza soziala eta gobernantza arauak.
2. **Batzar Orokor Eratzailea:** Kide sortzaileen bilera estatutuak baliozkotzeko eta zuzendaritza batzordea izendatzeko (gutxienez presidentea eta diruzaina).
3. **Deklarazioa prefekturan:** Service-Public Asso webgunearen bidez. RNA (Elkarteen Erregistro Nazionala) zenbakia jasoko du.

B etapa: SIRETa lortzea

Elkartea edo enpresa inskribatutakoan, INSEEk automatikoki esleituko dizu:

- **SIREN zenbakia (9 digituak):** zure erakundearen identifikatzailea.
- **SIRET zenbakia (14 digituak):** egoitza sozialaren identifikatzailea.
- **APE kodea (sarritan 90.01Z):** Jarduera definitzen du (arte eszenikoak).

3. Ikuskizunetarako enpresaburuaren lizentzia

Hori da pauso erabakigarria. Legez jarduteko, urtean 6 ordezkaritza bainogehiago sortzen dituen egitura oro Kultura Ministerioan erregistratu beharda.

- **1 Kategoria:** Ikuskizunetarako lokalen ustiatzaileak.
- **2 Kategoria:** Ikuskizunen ekoizleak (programa artistikoaren arduradunak).
- **3 Kategoria:** Antolatzaileak (jendeari harrera egiteaz arduratzen direnak).

Tramitea online egiten da Kultura Ministerioaren webgunean (Mes Démarches plataforma).

4. Fakturazio eta fiskalitate kontzeptuak

Faktura: ezinbesteko datuak

Ordaindu ahal izateko, zure agiriak hau jaso behar du:

1. Data eta faktura-zenbakia (kronologikoa).
2. Zure erakundearen datuak (izena, helbidea, SIRET).
3. Bezeroaren datuak.
4. Zerbitzuaren xehetasunak (ikuskitzaren data, izenburua, lekua).
5. Zenbatekoa BEZik gabe, BEZ-mota (edo salbuespen-adierazpena) eta zenbatekoa BEZa barne izanda.

BEZa: «oinarrizko frankiziaren» araubidea

Enpresa txiki gehienek ez dute BEZa kobratzen hasieran.

- **BEZari atxikita ez bazaude:** fakturatu BEZik gabe (HT).
- **Nahitaez aipatu beharrekoa:** «BEZ no applicable, art. 293 B del CGI».

Elkarteen fiskalitatea

Elkarte bat, besterik adierazi ezean, **merkataritza-zergetatik salbuetsita** dago (sozietateen gaineko zerga, BEZa, kontsumoaren gaineko zerga), baldin eta haren kudeaketa «desinteresatua» bada (agintariak boluntarioak dira) eta haren irabazi-jarduerek ez badute gainditzen urteko muga jakin bat (gutxi gorabehera. 78 000 €).

5. Martxan jartzeko egiaztapen-zerrenda

- Enpresaren izena zehaztu (INPIIn egiaztatu eskuragarri dagoen).
- Estatutuak idatzi (elkartea bada).
- Erakundearentzako banku-kontu bat ireki.
- INPIren Leihatila Bakarrean izena eman.
- Erantzukizun zibil profesionaleko aseguru bat kontratatu (RC Pro).
- Ikuskitzinetarako enpresaburuaren lizentzia eskaera aurkeztu.
- Lehen kontrataziotik, erakunde sozialetan alta eman (URSSAF, Audiens, AFDAS).

BONUS: FINANTZAKETA ETA BALIABIDEAK BILATZEA

1. Laguntza publikoak (Estatua eta tokiko administrazioak)

Laguntza erabakigarrienak dira, askotan ikuskizun zehatz baten sorrerari edo konpainiaren egituraketari lotuak.

- **DRAC (Kultura Ministerioa):** solaskide nagusia da. **ADSV** (Arte Eszenikoetarako Laguntza Deszentralizatuak) proiektuetarako edo hitzarmenak sinatzeko laguntzak dira.
  - *Egutegia: 2026rako eskaerak 2025eko iraila eta azaroa bitartean aurkezten ohi dira.*
  - Esteka: [Izapide Sinplifikatuen Ataria \(DRAC\)](#)
- **Eskualdeak:** Eskualde bakoitzak bere politika du. Île-de-France n, **FORTE** (Talentu Berrien Eskualde Funtsa) gailua harribitxia da 18 eta 30 urte bitarteko gazteentzat.
  - Esteka: [Akitania Berriko Eskualdeko laguntza-gida](#)
- **Euskal Herriko hirigune elkargoa**
  - Esteka: [CAPB sortzeko laguntzak](#)

2. Kudeaketa kolektiboko entitateak (egile-eskubideak)

Laguntza hauek enplegu artistikoa eta sorkuntza sustatzeko dira.

- **ADAMI:** Ezinbestekoa, zure ikuskizunak artista interpretatzailerik baldin badu. Antzerki, dantza eta musikarako hileroko laguntzak eskaintzen dituzte.
  - Esteka: [Eskatu laguntza Adamiri](#)
- **SPEDIDAM:** Oso aktiboa musika-ikuskizunen, dantzaren eta zirkuaren esparruan. Artisten soldaten zati bat finantzatzen du.
  - Esteka: [Spedidam-eko laguntza-programak](#)
- **SACD / Asociación Beaumarchais:** Egile eta koreografo hasiberrientzat, idazteko beka edo produkziarako laguntza hauek bultzada baliotsua dira.
  - Esteka: [Beaumarchais-SACD Bekak](#)

3. Fundazio pribatuak eta mezenasgoa

Mezenasgo pribatua diru-laguntza publikoen alternatiba serioa da, askotan malguagoa.

- **Hermès enpresaren sorrera:** «Transforme» programak arte eszenikoetako proiektuak babesten ditu urte osoan zehar.
  - Esteka: [Hermès proiektuen deialdiak](#)
- **Frantziako Fundazioa:** Sortzen ari den arte-sorkuntza eta profesionalizazioa bultzatzen ditu, gaikako proiektuen deialdi ugariren bidez.
  - Esteka: [Kultura proiektuen deialdiak - Frantziako Fundazioa](#)
- **Banque Populaire Fundazioa:** 40 urtetik beherako musikari bakarlari edo konpositoreentzat aproposa.
  - Esteka: [Banque Populaire-ko irabazle bihurtu](#)

4. Tresna eta baliabide giltzarriak

Tresna	Erabilgarritasuna	Esteka
ARTCENA	Zirku-, kale- eta antzerki-arten zentro nazionala. Informazioaren urrezko meategia.	artcena.fr
Proarti	Kultur mezenasgoari eskainitako crowdfunding plataforma (zerga-arintzearekin).	proarti.fr
FONPEPS	Enpleguari laguntzeko neurria (artistak platoan kontratatzeagatik saria).	asp.gouv.fr